

Ενότητα 2^η Η εκπαίδευση των παιδιών στην αρχαία Αθήνα

Ἐν Ἀθήναις τοὺς παῖδας μετ' ἐπιμελείας	Στην Αθήνα τα παιδιά με φροντίδα
διδάσκουσι καὶ νουθετοῦσι.	διδάσκουν και συμβουλεύουν.
Πρῶτον μὲν καὶ τροφὸς καὶ μήτηρ	Πρώτα απ' όλους και η παραμάνα και η μητέρα
καὶ παιδαγωγὸς καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ ἐπιμελοῦνται,	και ο παιδαγωγός και ο ίδιος ο πατέρας φροντίζουν
ὥπως βέλτιστος γενήσεται ὁ παῖς,	πώς θα γίνει το παιδί ακόμα καλύτερο
διδάσκοντες ὅτι τὸ μὲν δίκαιόν ,	διδάσκοντας ότι το ένα είναι δίκαιο,
τὸ δὲ ἄδικον καὶ τόδε μὲν καλόν, τόδε δὲ αἰσχρόν ἐστι.	το άλλο άδικο, αυτό ωραίο, το άλλο άσχημο.
Εἴτα δέ, ἐπειδὴν οἱ παῖδες εἰς ἡλικίαν ἔλθωσιν,	Ἐπειτα, τα παιδιά όταν φτάσουν στην κατάλληλη ηλικία
οἱ γονεῖς εἰς (οἴκους) διδασκάλων πέμπουσιν	οι γονεῖς τα στέλνουν στα σπίτια των δασκάλων,
ἔνθα οἱ μὲν γραμματισταὶ ἐπιμελοῦνται	όπου οι δάσκαλοι της γραφής και της ανάγνωσης φροντίζουν
ὥπως γράμματα μάθωσιν καὶ τὰ γεγραμμένα ἐννοῶσι,	να μάθουν γράμματα και να καταλαβαίνουν όσα είναι γραμμένα,
οἱ δὲ κιθαρισταὶ τῷ κιθαρίζειν ἡμερωτέρους αὐτοὺς ποιεῖν πειρῶνται	ενώ οι κιθαριστές με το να παίζουν λύρα προσπαθούν να τα κάνουν πιο ἡμερα
καὶ τὰς τῶν παίδων ψυχὰς πρὸς τὸν ῥυθμὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν οἰκιοῦσι.	και εξοικειώνουν την ψυχή τους στο ρυθμό και την αρμονία.
Ἔτι οἱ παῖδες ἐν γυμνασίοις καὶ παλαίστραις φοιτῶσιν,	Επιπλέον, τα παιδιά συχνάζουν στα γυμναστήρια και στις παλαίστρες,
ἔνθα οἱ παιδοτρίβαι βελτίω τὰ σώματα αὐτῶν ποιοῦσι,	όπου οι δάσκαλοι της γυμναστικής κάνουν τα σώματά τους πιο δυνατά,
ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται ἀποδειλιάν	για να μην αναγκάζονται να δειλιάζουν
διὰ τὴν τῶν σωμάτων πονηρίαν.	εξαιτίας της κακής σωματικής κατάστασης.

Παράλληλα κείμενα

Σε αντίθεση με την εκπαίδευση των παιδιών στην αρχαία Αθήνα, στην οποία ο πατέρας και η μητέρα φροντίζουν πρώτοι να δώσουν καλές βάσεις στο παιδί, στη Σπάρτη, όπως μας πληροφορεί ο Πλούταρχος στα παρακάτω αποσπάσματα, οι γονείς δεν μπορούσαν να μεγαλώνουν και να μορφώνουν τα παιδιά τους όπως ήθελαν, αφού, μόλις αυτά γίνονταν επτά ετών, ζούσαν σε ομάδες και μάθαιναν τόσα γράμματα όσα τους ήταν αναγκαία.

Πρώτο παράλληλο κείμενο	Μετάφραση
Τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν παῖδας οὐκ ἐπὶ ὠνητοῖς οὐδὲ μισθίοις ἐποιήσατο παιδαγωγοῖς ὁ Λυκοῦργος, οὐδ' ἐξῆν ἐκάστῳ τρέφειν οὐδὲ παιδεύειν ὡς ἐβούλετο τὸν υἱόν, ἀλλὰ πάντας εὐθύς ἑπταετῆς γενομένους παραλαμβάνων αὐτὸς εἰς ἀγέλας κατελόχιζε, καὶ συννόμους ποιῶν καὶ συντρόφους μετ' ἀλλήλων εἵθιζε συμπαίζειν καὶ συσχολάζειν. Πλούταρχος, Λυκοῦργος 16.4-5	Ο Λυκούργος στα παιδιά των Σπαρτιατῶν δεν ὀρισε παιδαγωγούς αγορασμένους ἢ ἐμμισθους οὔτε ἦταν δυνατό στον καθένα να ανατρέφει και να εκπαιδεύει, ὅπως ἤθελε το γιο του, ἀλλὰ μόλις γίνονταν ὅλοι επτά χρονῶν, αφού τους ἔπαιρνε ο ἴδιος, τους κατένεμε σε λόχους και κάνοντάς τους συντρόφους και οικίους μεταξύ τους, τους συνήθιζε να παίζουν μαζί και να περνούν τον καιρό τους ομαδικά.

Δεύτερο παράλληλο κείμενο	Μετάφραση
Γράμματα μὲν οὖν ἔνεκα τῆς χρείας ἐμάνθανον· ἢ δ' ἄλλη πᾶσα παιδεία πρὸς τὸ ἄρχεσθαι καλῶς ἐγένετο καὶ καρτερεῖν πονοῦντα καὶ νικᾶν μαχόμενον. Διὸ καὶ τῆς ἡλικίας προερχομένης ἐπέτεινον αὐτῶν τὴν ἄσκησιν, ἐν χρῶ τε κείροντες καὶ βαδίζειν ἀνυποδήτηους παίζειν τε γυμνοὺς ὡς τὰ πολλὰ συνεθίζοντες. Πλούταρχος, Λυκοῦργος 16.6	Μάθαιναν λοιπόν γράμματα ὅσα χρειάζονταν· και η μόρφωσή τους εἶχε σκοπὸ να τους μάθει την υπακοή στους κυβερνῶντες και να ἔχουν υπομονή στους κόπους και να νικούν στις μάχες. Γι' αυτό και ὅσο μεγάλωναν αὐξαναν τις ασκήσεις τους, κουρεύοντάς τους σύρριζα και συνηθίζοντάς τους ως ἐπὶ το πλείστον να βαδίζουν ξιπόλητοι και να παίζουν γυμνοί.